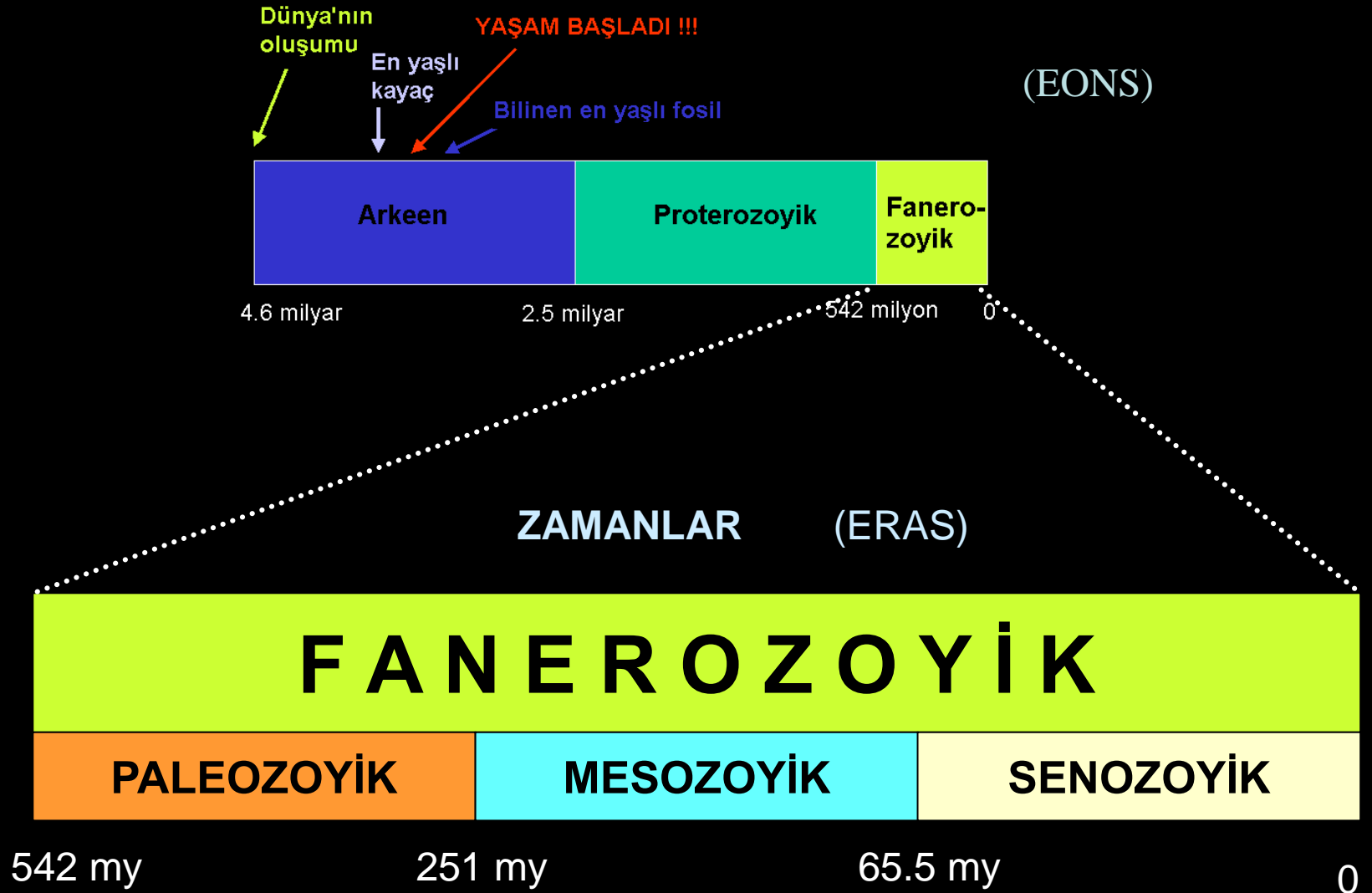

TARİHSEL JEOLÖJİ

SİLURİYEN

ÜST ZAMANLAR

PALEOZOYİK

PERMİYEN

Geç Paleozoyik

KARBONİFER

DEVONİYEN

SİLURİYEN

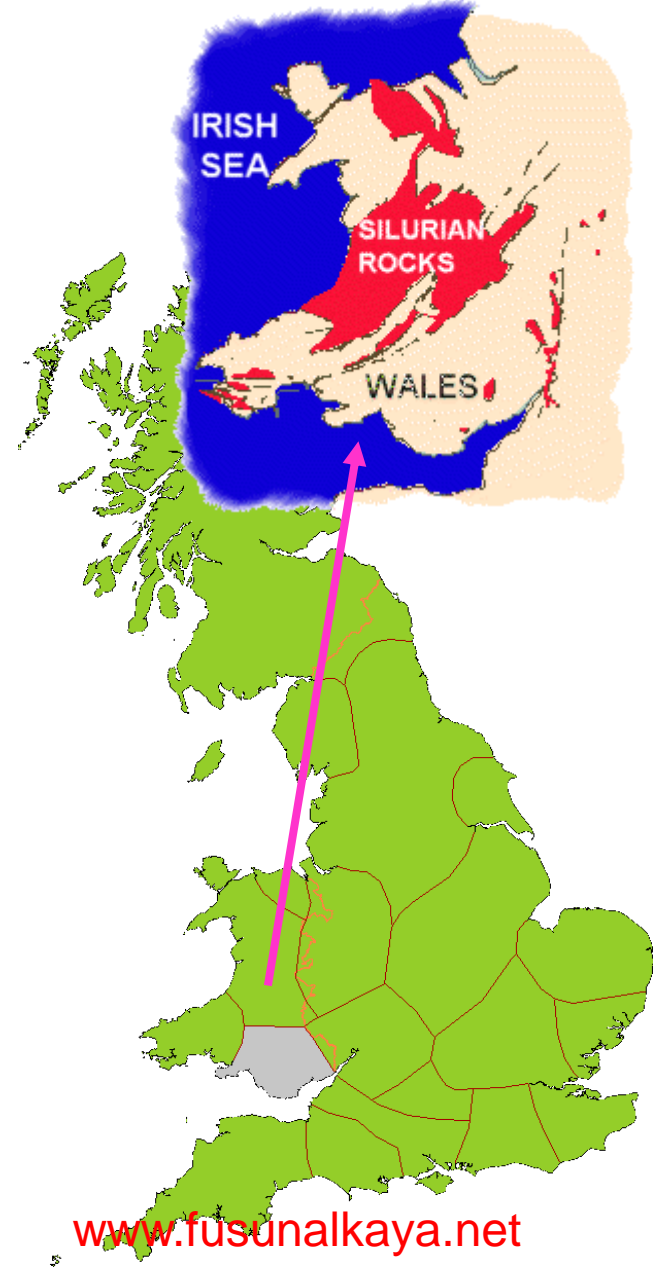
Erken Paleozoyik

ORDOVİSİYEN

KAMBİYEN

SİLURİYEN (443.7 - 416 my)

- **Siluriyen** Paleozoyik'in üçüncü **devridir**.
- 1835 yılında, Galler'de çalışan Murchison Galler'de incelediği istifin bu bölgede yaşamış olan *Silures* kavmine izafeten **Siluriyen Sistemi** olarak adlandırmıştır

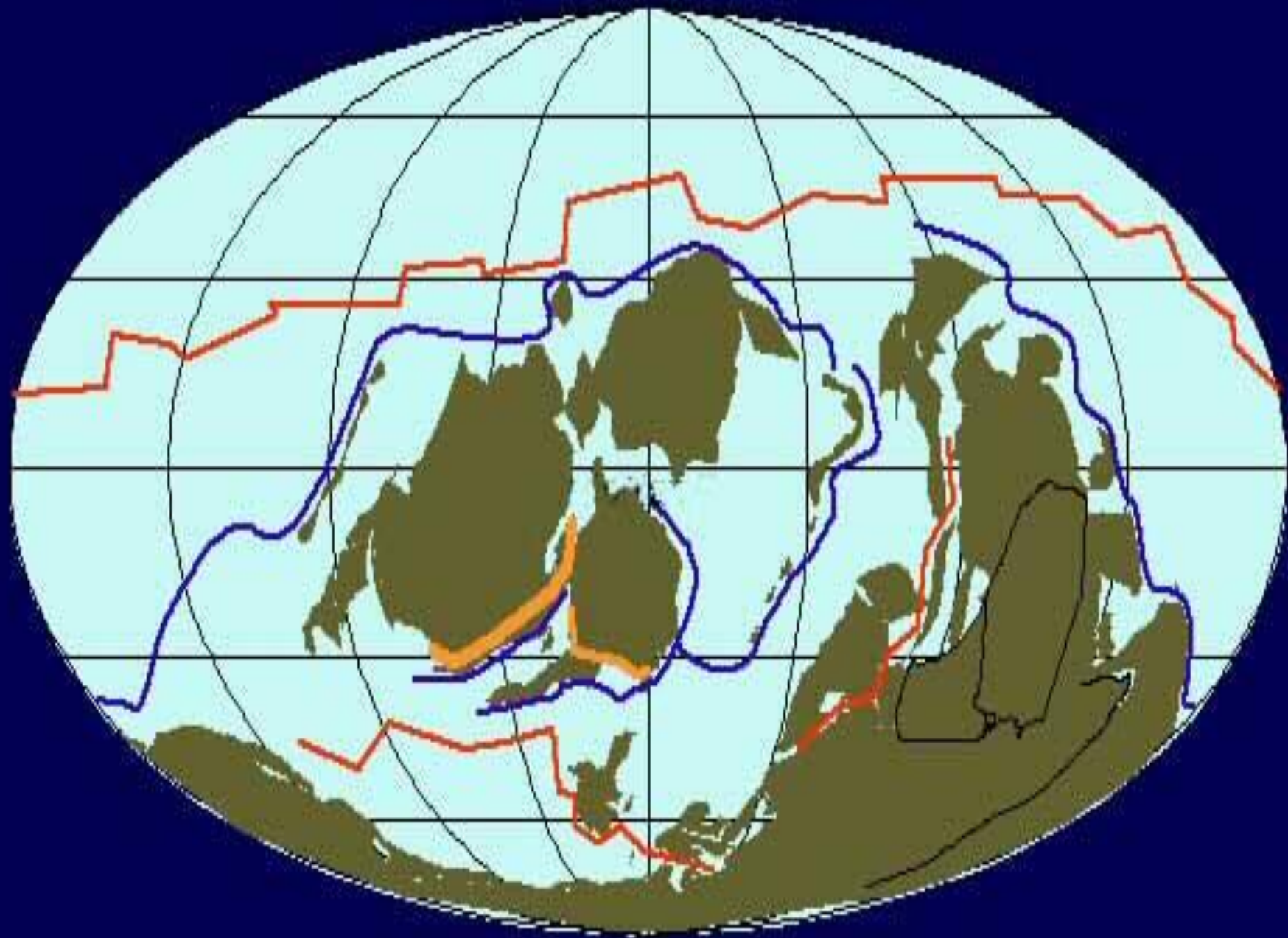

SİLURİYEN Devri / Sistemi

SİSTEM / DEVİR	SERİ / DEVRE	KAT / ÇAĞ
SİLURİYEN	Üst / Geç	Pridoliyen
		Ludloviyen
	Alt / Erken	Venlokiyen
		Landoveriyen

Silüriyen Dünyası

Silüriyen boyunca da kıtaların büyük bir bölümü güney yarı kürede toplu halde bulunuyordu. Kuzey yarı küre ise nerdeyse tamamen okyanuslarla kaplıydı. Önemli bir bölümü hala güney kutbu üzerinde bulunan Gondvana güneye doğru olan hareketini sürdürdü. Laurentiya, Baltıka ve Sibirya ekvatorial konumlarını korurken birbirilerine yaklaşma eğilimlerini sürdürdüler. Dönemin sonunda Baltıka doğudan Laurentiya'ya çarptı ve Iapetus okyanusu kapandı. Kuzeyden gelen Sibirya da Laurentiya'ya oldukça yaklaştı. Çarpışan kıtalar üzerinde dağ oluşum hareketleri meydana geldi. Bu üç kara parçasının birleşmesiyle Lavrasya olarak adlandırılan yeni bir süper kıta oluştu. Baltıka ile Laurentiya arasındaki Iapetus okyanusu kapanırken, birbirilerinden uzaklaşan Gondvana ile Baltıka arasında Tetis adını alacak olan yeni bir okyanus oluşmaya başlar.

Silüriyen İklimi

Ordovisiyeni kapatan buzul çağının ardından Silüriyende, yerküre uzun süre devam edecek olan sıcak bir döneme girer. Yerkürenin iklimi bu dönemde görece kararlı bir yapı kazanır. Önceki dönemlerde görülen düzensiz iklimsel değişimler son bulur. Günümüzde görülen enlemsel iklim farklılıkları bu dönemde de vardı. Yüksek enlemlerde buzullar görülürken, 0°-40° enlemleri arasında oldukça kurak bölgeler bulunuyordu. Dönemin başında dünya çapında artan sıcaklıkla birlikte eriyen Gondvana buzulları, deniz seviyesinin yükselmesine neden oldu. Ekvatorial kara parçalarının büyük bir bölümünün üzerini kaplayan sıcak sığ denizler, dönem canlılarının en önemli yaşama alanlarındandı.

Silüryende Yaşam

Silüryen deniz yaşamı

Silüriyenin başında görülen iklim değişikliği ile canlılar yeniden sığ denizlere yerleşti. Yok oluştan büyük zarar gören omurgasız grupları yeniden toparlandı.

Bu dönemde yeni omurgasız filumlar ortaya çıkmaz, fakat gruplar arasında çeşitlilik ve yaygınlık değişiklikleri olur.

Brakiopodlar Silüryen denizlerin en yaygın filumudur. toplam hayvan türlerin dörtte üçünden fazlası brakiopod filumuna dahildi.

Sığ denizlerde; rügosa ve tabülat mercanlar, stromatoporoid, bryozoerler (yosun hayvancıkları) ve kalkerli alglerce oluşturulan tropikal resifler oldukça yaygındı.

Derisi dikenlilerden denizlaleri, uyumsal açılımla ilginç biçimler kazanıp ve siğ denizlerde yaygınlaştı. Büyük yok oluşa kadar da deniz faunalarının önemli üyelerinden oldu.

Planktonik graptolitler Ordovisyende kazandıkları yaygınlık ve çeşitliliklerini sürdürdü.

Fanerozoğin ilk iki döneminde oldukça yaygın olan trilobitler azalmaya başladılar.

Silüryen denizlerinde üç lobluların önemi azalırken, başka bir eklembacaklı grubu olan deniz akrepleri çeşitlilik kazandı.

Silüriyen Balıkları

Silüriyen omurgasızları çeşitliliklerini artırsa da, dönemin denizlerine damga vuracak gelişmeler omurgalılarından geldi. Ordovisiyende omurgalıların tek temsilcisi olan zırhlı balıklar - ostrakodermler- Silüriyenin başında iklimsel değişimle çeşitlendi. Pek çok yeni çenesiz balık grubu ortaya çıkıp yaygınlaştı. Denizlerde ortaya çıkan zırhlı balıklar tatlı sulara da uyum sağlayarak; açık denizlerden koy ve körfezlere, gelgit alanlarından akarsu ve göllere kadar tüm sularda yaygınlaştı. Bilinen ilk çeneli balıklar olan Acanthodianlar bu dönemin sonunda tatlı sularda ortaya çıktı; fakat, yaygınlık kazanmadı.

Bitkilerin Karaya Yerleşmesi

Silüriyende gerçekleşen en önemli olay ökaryotik yaşamın karalara tam anlamıyla yerleşmesidir. Kara yosunu benzeri ilk bitkiler Ordovisiyende ortaya çıktı..